

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

12 ianuarie 2023*

„Trimitere preliminară – Spațiul de libertate, securitate și justiție – Cooperarea polițienească și judiciară în materie penală – Decizia-cadru 2008/675/JAI – Articolul 3 alineatul (1) – Principiul asimilării condamnărilor anterioare pronunțate într-un alt stat membru – Obligația de a recunoaște acestor condamnări efecte echivalente cu cele conferite condamnărilor anterioare la nivel național – Norme naționale privind contopirea *a posteriori* a pedepselor – Pluralitate de infracțiuni – Stabilirea unei pedepse rezultante – Limita maximă de 15 ani pentru pedepsele cu închisoarea pe durată determinată – Articolul 3 alineatul (5) – Excepție – Infracțiune săvârșită înainte de pronunțarea sau de executarea condamnărilor în celălalt stat membru”

În cauza C-583/22 PPU,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție, Germania), prin decizia din 29 iunie 2022, primită de Curte la 7 septembrie 2022, în procedura penală

MV,

cu participarea:

Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din doamna A. Prechal (raportoare), președintă de cameră, doamna M. L. Arastey Sahún și domnii F. Biltgen, N. Wahl și J. Passer, judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar,

grefier: doamna S. Beer, administratoare,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 14 noiembrie 2022,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru MV, de S. Akay, Rechtsanwalt;
- pentru Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof, de C. Maslow și L. Otte, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: germana.

– pentru Comisia Europeană, de S. Grünheid și M. Wasmeier, în calitate de agenți,
după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 8 decembrie 2022,
pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 3 alineatele (1) și (5) din Decizia-cadru 2008/675/JAI a Consiliului din 24 iulie 2008 privind luarea în considerare a condamnărilor în statele membre ale Uniunii Europene în cadrul unui nou proces penal (JO 2008, L 220, p. 32).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui recurs introdus de MV la Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție, Germania) împotriva unei hotărâri a Landgericht Freiburg im Breisgau (Tribunalul Regional din Freiburg im Breisgau, Germania) prin care MV a fost condamnat la o pedeapsă de șase ani de închisoare pentru fapte de viol în formă agravată.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentele (1)-(5), (8), (9) și (13) ale Deciziei-cadru 2008/675 au următorul cuprins:
  - „(1) Uniunea Europeană și-a stabilit obiectivul de a menține și dezvolta un spațiu de libertate, securitate și justiție. Acest obiectiv impune posibilitatea ca informațiile privind condamnărilor pronunțate în statele membre să fie luate în considerare în afara statului membru de condamnare, atât pentru a preveni săvârșirea unor noi infracțiuni, cât și în cadrul unui nou proces penal.
  - (2) La 29 noiembrie 2000, Consiliul [Uniunii Europene], în conformitate cu concluziile Consiliului European de la Tampere, a adoptat programul de măsuri menite a pune în aplicare principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor în materie penală, care prevede «adoptarea unuia sau mai multor instrumente care să stabilească principiul conform căruia o instanță judecătorească dintr-un stat membru trebuie să aibă capacitatea de a lua în considerare hotărârile penale definitive pronunțate de instanțele judecătorești în alte state membre în scopul evaluării cazierului infractorului și determinării eventualelor recidive ale acestuia, precum și în scopul stabilirii tipului de sentință aplicabil, precum și a condițiilor de executare a acesteia».
  - (3) Scopul prezentei decizii-cadru îl constituie acela de a stabili obligația minimă care revine statelor membre de a lua în considerare condamnărilor pronunțate în alte state membre. [...]
  - (4) Unele state membre consideră condamnărilor pronunțate în alte state membre ca producând efecte juridice, în timp ce altele iau în considerare doar condamnărilor pronunțate de propriile instanțe.

(5) Ar trebui enunțat principiul conform căruia statele membre ar trebui să considere că o condamnare pronunțată în alte state membre produce efecte juridice echivalente cu cele pe care le produce o condamnare pronunțată de instanțele proprii în conformitate cu dreptul intern, fie că respectivele efecte juridice sunt considerate de dreptul intern ca fiind chestiuni de fapt, fie ca fiind chestiuni de drept procedural sau material. Cu toate acestea, prezenta decizie-cadru nu încearcă să armonizeze consecințele condamnărilor anterioare în viziunea diferitelor legislații naționale, iar obligația de a lua în considerare condamnărilor anterioare pronunțate în alte state membre există doar în măsura în care condamnărilor pronunțate anterior la nivel național sunt luate în considerare în temeiul dreptului intern.

[...]

(8) Atunci când, în cursul procesului penal într-un stat membru, sunt puse la dispoziție informații privind o condamnare anterioară într-un alt stat membru, ar trebui să se evite, pe cât posibil, ca persoana în cauză să fie tratată mai puțin favorabil decât dacă respectiva condamnare anterioară ar fi fost o condamnare pronunțată de o instanță națională.

(9) Articolul 3 alineatul (5) ar trebui interpretat, printre altele, cu respectarea considerentului (8) în sensul în care, dacă instanța națională, într-un nou proces penal, atunci când ia în considerare o sentință pronunțată și impusă anterior într-un alt stat membru, este de părere că impunerea unei sentințe de o anumită gravitate în limitele legislației naționale ar fi disproporționat de dură față de infractor, având în vedere circumstanțele săvârșirii faptei, și dacă scopul pedepsei poate fi atins printr-o sentință mai ușoară, aceasta poate reduce gravitatea sentinței în mod corespunzător, dacă acest lucru ar fi fost posibil în cazurile pur naționale.

[...]

(13) Prezenta decizie-cadru respectă diversitatea soluțiilor și procedurilor pe plan intern necesare pentru luarea în considerare a unei condamnări anterioare pronunțate într-un alt stat membru. [...]"

4 Articolul 1 alineatul (1) din această decizie-cadru prevede:

„Scopul prezentei decizii-cadru îl constituie acela de a stabili condițiile în care sunt luate în considerare condamnărilor anterioare pronunțate împotriva unei persoane pentru fapte diferite săvârșite în alte state membre, în cursul unui proces penal desfășurat într-un stat membru împotriva respectivei persoane.”

5 Articolul 3 din decizia-cadru menționată, intitulat „Luarea în considerare, în cadrul unui nou proces penal, a unei condamnări pronunțate într-un alt stat membru”, prevede:

„(1) Fiecare stat membru se asigură că, în cadrul unui proces penal desfășurat împotriva unei persoane, condamnărilor anterioare pronunțate împotriva aceleiași persoane pentru fapte diferite săvârșite în alte state membre, în legătură cu care s-au obținut informații pe baza instrumentelor aplicabile disponibile cu privire la asistența juridică reciprocă sau la schimburile de informații extrase din cazierul judiciar, sunt luate în considerare în măsura în care condamnărilor anterioare la nivel național sunt luate în considerare și că acestor condamnări le sunt conferite efecte echivalente cu cele conferite condamnărilor anterioare la nivel național, în conformitate cu legislația națională.

(2) Alineatul (1) se aplică în etapa care precedă procesul penal, în timpul procesului penal și la momentul executării condamnării, în special în ceea ce privește normele procedurale aplicabile, inclusiv acelea referitoare la arestul preventiv, definiția infracțiunii, tipul și gravitatea sentinței, precum și normele privind executarea hotărârii.

[...]

(5) În cazul în care infracțiunea pentru care se desfășoară noul proces a fost săvârșită înainte de pronunțarea sau executarea în întregime a condamnării anterioare, alineatele (1) și (2) nu reclamă statelor membre să aplice normele lor de drept intern la impunerea sentințelor, atunci când aplicarea acestor norme la condamnările din alte țări ar limita capacitatea judecătorului de a dispune o hotărâre [a se citi «nu impun statelor membre să aplice normele lor de drept intern în materia stabilirii pedepselor, atunci când aplicarea acestor norme condamnărilor din alte țări ar limita competența judecătorului de a stabili o pedeapsă»] în noul proces.

Cu toate acestea, statele membre se asigură că, în astfel de cazuri, instanțele de judecată pot să ia în considerare într-un alt mod condamnările anterioare pronunțate în alte state membre.”

Dreptul german

6 Dispozițiile care reglementează contopirea pedepselor sunt cuprinse la articolele 53-55 din Strafgesetzbuch (Codul penal german) din 13 noiembrie 1998 (BGBl. 1998 I, p. 3322), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumit în continuare „StGB”).

7 Articolul 53 din StGB, care se referă la concursul real de infracțiuni, prevede la alineatul 1:

„Dacă o persoană a săvârșit mai multe fapte penale care sunt judecate în același timp, fiind condamnată la mai multe pedepse cu închisoarea sau la mai multe amenzi, instanța va dispune o pedeapsă rezultantă.”

8 Articolul 54 din StGB, care reglementează contopirea pedepselor, prevede la alineatele 1 și 2:

„(1) Dacă una din pedepsele individuale este detențiunea pe viață, pedeapsa rezultantă va fi detențiunea pe viață. În toate celelalte cazuri, pedeapsa rezultantă se determină prin sporirea pedepsei celei mai grele, iar în cazul pedepselor de diferite tipuri prin sporirea pedepsei celei mai grele în funcție de tipul acesteia. În acest sens, instanța are în vedere în ansamblu persoana făptuitorului și fiecare faptă în parte.

(2) Pedeapsa rezultantă nu poate depăși suma pedepselor individuale. Pedeapsa rezultantă nu poate depăși 15 ani în cazul pedepselor cu închisoarea și 720 de zile-amendă în cazul amenzi.”

9 Articolul 55 din StGB, care privește contopirea *a posteriori* a pedepselor, prevede la alineatul 1:

„Dispozițiile articolelor 53 și 54 se aplică și atunci când o persoană condamnată definitiv, înainte ca pedeapsa dispusă împotriva acesteia să fie executată, prescrisă sau executarea acesteia să fi încetat, este condamnată pentru o altă faptă penală săvârșită înaintea primei condamnări. Prima condamnare este hotărârea de condamnare din procesul anterior în care constatările în legătură cu fapta au putut fi verificate ultima dată.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 10 La 10 octombrie 2003, MV, resortisant francez, a răpit o studentă dintr-un campus universitar din Germania și a violat-o.
- 11 Anterior acestei date, MV nu făcuse niciodată obiectul unei condamnări penale în Germania. În schimb, cazierul său judiciar din Franța cuprinde 25 de înscrisuri. MV a făcut, printre altele, obiectul a cinci condamnări, toate pronunțate de instanțe franceze după data menționată și care priveau fapte săvârșite între luna august 2002 și luna septembrie 2003.
- 12 La 30 septembrie 2004, MV a fost condamnat de tribunal de grande instance de Guéret (Tribunalul de Mare Instanță din Guéret, Franța) la doi ani de închisoare.
- 13 La 29 februarie 2008, cour d'assises du Loir-et-Cher (Curtea cu Jurați a departamentului Loir-et-Cher) din Blois (Franța) i-a aplicat lui MV o pedeapsă cu închisoarea de 15 ani. Această pedeapsă a absorbit condamnările ulterioare ale persoanei în cauză, pronunțate la 16 mai 2008 de cour d'assises de Loire-Atlantique (Curtea cu Jurați a departamentului Loire-Atlantique) din Nantes (Franța), la o pedeapsă cu închisoarea de șase ani, pe de o parte, și la 23 aprilie 2012 de cour d'appel de Grenoble (Curtea de Apel din Grenoble, Franța), la o pedeapsă cu închisoarea de un an și șase luni, pe de altă parte.
- 14 La 24 ianuarie 2013, cour d'assises du Maine-et-Loire (Curtea cu Jurați a departamentului Maine-et-Loire) din Angers (Franța) l-a condamnat pe MV la o nouă pedeapsă cu închisoarea de șapte ani.
- 15 La 20 octombrie 2003, MV a fost arestat în Țările de Jos, în temeiul unui mandat de arestare emis de autoritățile franceze, și reținut în vederea extrădării. La 17 mai 2004, acesta a fost predat autorităților franceze. MV a fost încarcerat în Franța fără întrerupere până la 23 iulie 2021, astfel încât, la această din urmă dată, pedepsele privative de libertate identificate la punctele 12-14 din prezenta hotărâre fuseseră executate până la concurența a 17 ani și 9 luni.
- 16 La 23 iulie 2021, autoritățile franceze l-au predat pe MV autorităților germane. MV a fost arestat preventiv în Germania în temeiul unui mandat de arestare emis de Amtsgericht Freiburg im Breisgau (Tribunalul Districtual din Freiburg im Breisgau, Germania).
- 17 La 21 februarie 2022, Landgericht Freiburg im Breisgau (Tribunalul Regional din Freiburg im Breisgau) l-a judecat pe MV pentru faptele săvârșite la 10 octombrie 2003 în Germania, l-a găsit vinovat de viol în formă agravată și l-a condamnat la o pedeapsă cu închisoarea de șase ani. Această instanță a considerat că pedeapsa „cu adevărat proporțională” pentru faptele săvârșite de MV în Germania era o privare de libertate de șapte ani. Totuși, având în vedere imposibilitatea de a efectua o contopire *a posteriori* cu pedepsele pronunțate în Franța, instanța menționată a redus această pedeapsă cu un an, „cu titlu compensatoriu”.
- 18 MV a declarat recurs împotriva acestei hotărâri la Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție), instanța de trimitere.
- 19 Pentru două tipuri de motive distincte, instanța de trimitere ridică problema compatibilității hotărârii pronunțate de Landgericht Freiburg im Breisgau (Tribunalul Regional din Freiburg im Breisgau) cu dispozițiile Deciziei-cadru 2008/675.

- 20 În primul rând, instanța de trimitere subliniază că posibilitatea de a-i aplica lui MV o pedeapsă executorie cu închisoarea pentru infracțiunea de viol în formă agravată care face obiectul litigiului principal depinde de interpretarea principiului asimilării condamnărilor penale pronunțate în alte state membre, prevăzut la articolul 3 alineatul (1) din Decizia-cadru 2008/675, și a excepției de la acest principiu, prevăzută la articolul 3 alineatul (5) primul paragraf din decizia-cadru menționată.
- 21 Instanța de trimitere constată că condamnărilor pronunțate în Franța împotriva lui MV ar putea fi, în principiu, contopite, în conformitate cu articolul 55 alineatul 1 din StGB, dacă ar fi asimilate unor condamnări pronunțate în Germania.
- 22 Scopul urmărit de articolul 55 alineatul 1 din StGB, care prevede contopirea *a posteriori* a pedepselor, ar fi de a nu trata în mod diferit autorul mai multor infracțiuni după cum aceste infracțiuni fac obiectul unei proceduri unice, caz în care o astfel de persoană ar beneficia de contopirea pedepselor în temeiul articolului 53 alineatul 1 din StGB, sau fac obiectul mai multor proceduri distincte, ipoteza de contopire *a posteriori* a pedepselor prevăzută la articolul 55 alineatul 1 din StGB.
- 23 Instanța de trimitere mai precizează că, în cadrul contopirii *a posteriori* a pedepselor, trebuie să se țină seama de limita maximă de 15 ani prevăzută la articolul 54 alineatul 2 din StGB pentru pedepsele cu închisoarea pe durată determinată. Or, în cazul asimilării condamnărilor pronunțate în Franța împotriva lui MV, această limită ar fi fost deja atinsă odată cu condamnarea persoanei în cauză la 15 ani de închisoare pronunțată la 29 februarie 2008 de cour d'assises du Loir-et-Cher (Curtea cu Jurați a departamentului Loir-et-Cher) din Blois (Franța).
- 24 În consecință, în cazul asimilării condamnărilor pronunțate în Franța unor condamnări pronunțate în Germania, o pedeapsă individuală ar putea, desigur, să fie pronunțată împotriva lui MV pentru infracțiunea de viol în formă agravată pentru care a fost găsit vinovat. Totuși, în temeiul articolului 54 alineatul 2 din StGB, pedeapsa rezultantă nu ar putea depăși limita maximă de 15 ani de închisoare, astfel încât, în practică, pedeapsa pronunțată împotriva lui MV nu ar putea fi executată.
- 25 Instanța de trimitere subliniază însă că contopirea *a posteriori* cu pedepse pronunțate într-un alt stat nu poate fi dispusă în temeiul articolului 55 alineatul 1 din StGB, și aceasta pentru motive care țin de dreptul internațional public. Astfel, contopirea pedepselor într-un asemenea context transfrontalier ar aduce atingere atât puterii de lucru judecat a condamnării pronunțate în străinătate, cât și suveranității statului respectiv în ceea ce privește executarea acestei condamnări.
- 26 Dată fiind o asemenea imposibilitate de a dispune în temeiul dreptului german contopirea *a posteriori* a pedepselor în privința condamnărilor pronunțate într-un alt stat membru, instanța de trimitere ridică problema interpretării care trebuie dată articolului 3 din Decizia-cadru 2008/675.
- 27 Făcând trimitere la jurisprudența Curții, această instanță arată că articolul 3 alineatul (1) din această decizie-cadru impune statelor membre să se asigure că condamnărilor anterioare pronunțate într-un alt stat membru le sunt conferite efecte echivalente cu cele conferite condamnărilor pronunțate anterior la nivel național în conformitate cu legislația națională.

- 28 Instanța menționată ridică însă problema sferei de aplicare a excepției prevăzute la articolul 3 alineatul (5) primul paragraf din decizia-cadru menționată. Ea apreciază că o pedeapsă executorie ar putea fi pronunțată împotriva lui MV numai pentru faptele de viol în formă agravată care fac obiectul litigiului principal, în ipoteza în care această dispoziție trebuie interpretată în sensul că se opune luării în considerare a condamnărilor pronunțate în alte state membre, prevăzută la articolul 3 alineatul (1) din aceeași decizie-cadru, atunci când această luare în considerare ar determina o depășire a limitei maxime de 15 ani prevăzute la articolul 54 alineatul 2 din StGB pentru pedepsele cu închisoarea pe durată determinată.
- 29 În al doilea rând, pentru situația în care articolul 3 alineatul (5) primul paragraf din Decizia-cadru 2008/675 trebuie interpretat în sensul că principiul asimilării condamnărilor penale pronunțate în alte state membre, enunțat la articolul 3 alineatul (1) din această decizie-cadru, nu este aplicabil în împrejurările din litigiul principal, instanța de trimitere ridică problema interpretării care trebuie dată articolului 3 alineatul (5) al doilea paragraf din decizia-cadru menționată.
- 30 Instanța de trimitere se întreabă în această privință dacă luarea în considerare a pedepsei pronunțate într-un alt stat membru, în temeiul articolului 3 alineatul (5) al doilea paragraf din Decizia-cadru 2008/675, trebuie să fie efectuată astfel încât dezavantajul rezultat din imposibilitatea de a dispune contopirea *a posteriori* a pedepselor, prevăzută la articolul 55 alineatul 1 din StGB, să fie „identificat și justificat în mod concret” la stabilirea pedepsei aplicate pentru infracțiunea săvârșită pe teritoriul național.
- 31 Această instanță explică faptul că, la transpunerea Deciziei-cadru 2008/675 în dreptul german, legiuitorul german nu a considerat necesar să adopte o măsură de transpunere pentru articolul 3 din această decizie-cadru. Ideea că condamnărilor pronunțate într-un alt stat nu pot, desigur, să facă în mod formal obiectul unei contopiri *a posteriori* a pedepselor, dar că persoana condamnată nu trebuie, în măsura posibilului, să fie afectată de aceasta ar corespunde reducerii pe care instanțele germane o aplică „cu titlu compensatoriu” atunci când condamnărilor anterioare au fost pronunțate în străinătate.
- 32 Instanța de trimitere arată că, potrivit propriei jurisprudențe cu privire la acest aspect, dezavantajul rezultat din imposibilitatea de a dispune contopirea *a posteriori* a pedepselor, în ceea ce privește condamnărilor pronunțate într-un alt stat membru, este în mod normal luat în considerare, în cadrul stabilirii pedepsei, prin acordarea unei reduceri necuantificate, „cu titlu compensatoriu”, lăsată la aprecierea instanței de fond. În această privință ar fi suficient ca instanța respectivă să țină seama de imposibilitatea de a dispune contopirea *a posteriori* a pedepselor ca element în favoarea persoanei condamnate.
- 33 Această instanță apreciază însă că numai o compensare clar motivată și cuantificată a dezavantajului rezultat din imposibilitatea de a dispune contopirea *a posteriori* a pedepselor este conformă cu normele prevăzute la articolul 3 alineatele (1) și (5) din Decizia-cadru 2008/675.
- 34 Din jurisprudența Curții referitoare la aplicarea acestei decizii-cadru ar rezulta că modul în care sunt luate în considerare condamnărilor anterioare pronunțate într-un alt stat membru trebuie să se apropie cât mai mult posibil de modul în care sunt luate în considerare condamnărilor pronunțate anterior la nivel național. Or, pentru a se apropia cât mai mult posibil de regimul de contopire a pedepselor, astfel cum este stabilit la articolele 53-55 din StGB, care impune calcularea cuantumului unei pedepse rezultante, instanța de trimitere consideră că este necesar

ca instanța de fond să stabilească în mod concret dezavantajul rezultat din imposibilitatea de a dispune o contopire a pedepselor și să îl deducă din noua pedeapsă rezultantă care trebuie pronunțată.

- 35 Această instanță adaugă că o compensare motivată și cuantificată a dezavantajului rezultat din imposibilitatea de a dispune contopirea *a posteriori* pedepselor este indispensabilă nu doar pentru motive de transparență, ci și pentru a permite instanței de recurs să își exercite controlul cu privire la stabilirea pedepsei pronunțate.
- 36 Instanța de trimitere arată că, în cadrul litigiului principal, Landgericht Freiburg im Breisgau (Tribunalul Regional din Freiburg im Breisgau) a stabilit pedeapsa pronunțată fără a avea în vedere faptul că o pedeapsă cu închisoarea de șase ani conducea la depășirea limitei maxime de 15 ani prevăzute la articolul 54 alineatul 2 din StGB pentru pedepsele cu închisoarea pe durată determinată. În plus, această instanță nu s-ar fi referit la un criteriu precis care ar fi ghidat-o în modul de a lua în considerare condamnările pronunțate în Franța, conform articolului 3 alineatul (5) al doilea paragraf din Decizia-cadru 2008/675.
- 37 În aceste condiții, Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Având în vedere principiul egalității de tratament prevăzut la articolul 3 alineatul (1) din Decizia-cadru 2008/675/JAI și în lumina articolului 3 alineatul (5) din Decizia-cadru 2008/675/JAI, în cazul existenței unei situații de contopire a pedepselor din condamnări în Germania și condamnări în străinătate pronunțate în Uniunea Europeană poate fi aplicată o pedeapsă pentru infracțiunea națională chiar și atunci când o luare în considerare fictivă a pedepselor străine aplicate în Uniunea Europeană ar conduce la depășirea, în temeiul dreptului german, a duratei maxime admisibile a unei pedepse rezultante în ceea ce privește pedepse privative de libertate pe termen determinat?

2) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare:

Luarea în considerare a pedepsei străine aplicate în Uniunea Europeană, prevăzută la articolul 3 alineatul (5) a doua teză din Decizia-cadru 2008/675/JAI, trebuie efectuată astfel încât, la calcularea quantumului pedepsei pentru infracțiunea săvârșită pe teritoriul național, dezavantajul rezultat din imposibilitatea contopirii *a posteriori* a pedepselor – în conformitate cu principiile contopirii pedepselor potrivit dreptului german – să fie identificat și justificat în mod concret?”

Cu privire la declanșarea procedurii preliminare de urgență

- 38 Făcând uz de competența care îi este conferită la articolul 107 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Curții, președintele Curții a invitat Camera a doua să examineze necesitatea judecării din oficiu a prezentei cauze potrivit procedurii preliminare de urgență prevăzute la articolul 23a primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene.
- 39 Este necesar să se constate că în prezenta cauză condițiile prevăzute pentru declanșarea acestei proceduri sunt îndeplinite.

- 40 În primul rând, trebuie amintit că, potrivit articolului 107 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, pot fi judecate potrivit procedurii de urgență numai trimiterile preliminare prin care se adresează una sau mai multe întrebări referitoare la unul dintre domeniile vizate de titlul V din partea a treia din Tratatul FUE, acest titlu V fiind consacrat spațiului de libertate, securitate și justiție.
- 41 Printre domeniile menționate în titlul V se numără în special cooperarea judiciară în materie penală.
- 42 În speță, trimiterea preliminară privește interpretarea Deciziei-cadru 2008/675, care reglementează luarea în considerare în cadrul unui nou proces penal a condamnărilor penale pronunțate în alte state membre pentru fapte diferite.
- 43 În plus, această decizie-cadru a fost adoptată în temeiul articolului 31 TUE, care a fost înlocuit de articolele 82, 83 și 85 TFUE. Or, aceste articole din Tratatul FUE intră în mod formal sub incidența capitolului privind cooperarea judiciară în materie penală.
- 44 Din cele de mai sus rezultă că trimiterea preliminară ridică mai multe chestiuni referitoare la unul dintre domeniile vizate de titlul V din partea a treia din Tratatul FUE, respectiv cooperarea judiciară în materie penală, și poate fi deci judecată potrivit procedurii de urgență.
- 45 În al doilea rând, în ceea ce privește criteriul referitor la urgență, dintr-o jurisprudență constantă a Curții rezultă că acest criteriu este îndeplinit atunci când persoana vizată în cauza principală este, la data introducerii cererii de decizie preliminară, lipsită de libertate, iar menținerea sa în detenție depinde de soluționarea litigiului principal [a se vedea, cel mai recent, Hotărârea din 28 aprilie 2022, C și CD (Obstacole juridice în calea executării unei decizii de predare), C-804/21 PPU, EU:C:2022:307, punctul 39 și jurisprudența citată].
- 46 În speță, din cererea de decizie preliminară reiese că MV este efectiv privat de libertate și că soluționarea litigiului principal poate influența menținerea sa în detenție.
- 47 Instanța de trimitere a explicat că, în ipoteza în care articolul 3 alineatele (1) și (5) din Decizia-cadru 2008/675 trebuie interpretat în sensul că este necesar să se confere condamnărilor anterioare pronunțate în Franța efecte echivalente cu cele conferite condamnărilor pronunțate la nivel național, nu ar mai fi posibil să se pronunțe împotriva lui MV o pedeapsă susceptibilă să fie executată, din cauza depășirii plafonului de 15 ani prevăzut la articolul 54 alineatul 2 din StGB pentru pedepsele cu închisoarea pe durată determinată.
- 48 În aceste condiții, Camera a doua a Curții a decis, la 27 septembrie 2022, la propunerea judecătorei raportoare, după ascultarea avocatului general, să judece prezenta trimitere preliminară potrivit procedurii preliminare de urgență.

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 49 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 3 alineatele (1) și (5) din Decizia-cadru 2008/675 trebuie interpretat în sensul că un stat membru este obligat, în cadrul unei proceduri penale inițiate împotriva unei persoane, să confere

- condamnărilor anterioare pronunțate într-un alt stat membru împotriva acestei persoane și pentru fapte diferite efecte echivalente cu cele conferite condamnărilor pronunțate anterior la nivel național, în conformitate cu normele dreptului național aplicabil referitoare la contopirea pedepselor, atunci când, pe de o parte, infracțiunea aflată la originea procedurii respective a fost săvârșită înainte de pronunțarea acestor condamnări anterioare și, pe de altă parte, luarea în considerare a condamnărilor anterioare menționate în conformitate cu normele de drept național în cauză ar împiedica instanța națională sesizată cu procedura respectivă să pronunțe împotriva persoanei în cauză o pedeapsă care să poată fi executată.
- 50 Decizia-cadru 2008/675 vizează, astfel cum reiese din considerentele (5)-(8) ale acesteia, ca fiecare stat membru să se asigure că efectele juridice ale condamnărilor anterioare pronunțate într-un alt stat membru sunt echivalente cu cele ale condamnărilor anterioare la nivel național, în conformitate cu dreptul său intern [Hotărârea din 15 aprilie 2021, AV (Hotărâre de aplicare a unei pedepse rezultante), C-221/19, EU:C:2021:278, punctul 49].
- 51 În conformitate cu acest obiectiv, articolul 3 alineatul (1) din decizia-cadru, interpretat în lumina considerentului (5) al acesteia, stabilește obligația statelor membre de a se asigura că, în cadrul unui nou proces penal desfășurat împotriva unei anumite persoane, condamnărilor anterioare pronunțate într-un alt stat membru împotriva acesteia pentru fapte diferite, în legătură cu care s-au obținut informații pe baza instrumentelor aplicabile cu privire la asistența juridică reciprocă sau la schimburile de informații extrase din cazierul judiciar, pe de o parte, sunt luate în considerare în măsura în care condamnărilor anterioare la nivel național sunt luate în considerare în temeiul dreptului intern și, pe de altă parte, acestora li se recunosc efecte echivalente cu cele conferite acestor din urmă condamnări în conformitate cu acest drept, indiferent dacă respectivele efecte sunt chestiuni de fapt sau sunt chestiuni de drept procedural sau material.
- 52 Articolul 3 alineatul (2) din decizia-cadru menționată precizează că această obligație se aplică în etapa care precedă procesul penal, în timpul procesului penal propriu-zis și în etapa executării condamnării, în special în ceea ce privește normele privind tipul și gravitatea pedepsei aplicate, precum și normele care reglementează executarea hotărârii.
- 53 Curtea a declarat că Decizia-cadru 2008/675 este aplicabilă unei proceduri naționale care are ca obiect aplicarea, în vederea executării, a unei pedepse rezultante privative de libertate care ia în considerare pedeapsa aplicată unei persoane de către instanța națională, precum și pe cea aplicată în cadrul unei condamnări anterioare pronunțate de o instanță a unui alt stat membru împotriva aceleiași persoane pentru fapte diferite [Hotărârea din 15 aprilie 2021, AV (Hotărâre de aplicare a unei pedepse rezultante), C-221/19, EU:C:2021:278, punctul 52 și jurisprudența citată].
- 54 În speță, din explicațiile furnizate de instanța de trimitere, rezumate la punctele 21-24 din prezenta hotărâre, reiese că, dacă în împrejurările din litigiul principal condamnărilor anterioare pronunțate de instanțe franceze împotriva lui MV ar fi asimilate unor condamnări pronunțate de instanțe germane în conformitate cu articolul 3 alineatul (1) din această decizie-cadru, instanța de fond ar fi obligată să efectueze o contopire a pedepselor în conformitate cu normele prevăzute la articolele 53-55 din StGB. În acest caz, nu ar fi posibilă pronunțarea împotriva lui MV a unei pedepse care să poată fi executată din cauza depășirii limitei maxime de 15 ani prevăzute la articolul 54 alineatul 2 din StGB pentru pedepsele privative de libertate pe durată determinată.

- 55 Este însă necesar să se arate că, potrivit articolului 3 alineatul (5) primul paragraf din Decizia-cadru 2008/675, în cazul în care infracțiunea pentru care se desfășoară noul proces a fost săvârșită înainte de pronunțarea sau executarea în întregime a condamnării anterioare, alineatele (1) și (2) din această decizie-cadru nu obligă statele membre să aplice normele lor de drept intern în materie de pronunțare a pedepselor atunci când aplicarea acestor norme condamnărilor din alte țări ar limita competența judecătorului de a stabili o pedeapsă în noul proces.
- 56 În speță, din cererea de decizie preliminară reiese că, în cadrul procedurii penale inițiate în fața instanțelor germane, MV a fost găsit vinovat de săvârșirea unei infracțiuni de viol în formă agravată pentru fapte săvârșite la 10 octombrie 2003. Pe de altă parte, condamnările care trebuie luate în considerare în cadrul acestei proceduri au fost pronunțate de instanțe franceze după această dată. Prin urmare, trebuie să se constate că în împrejurările din litigiul principal condiția temporală prevăzută la articolul 3 alineatul (5) primul paragraf din Decizia-cadru 2008/675 este îndeplinită.
- 57 În consecință, împrejurările din litigiul principal sunt susceptibile să intre sub incidența excepției stabilite de această dispoziție.
- 58 În ceea ce privește sfera de aplicare a acestei excepții, articolul 3 alineatul (5) primul paragraf din decizia-cadru exonerează statele membre de obligația de a aplica „normele lor de drept intern la impunerea sentințelor [a se citi «în materia stabilirii pedepselor»]” condamnărilor anterioare pronunțate într-un alt stat membru atunci când aplicarea acestor norme „ar limita capacitatea judecătorului de a dispune o hotărâre [a se citi «ar limita competența judecătorului de a stabili o pedeapsă»] în noul proces”.
- 59 În speță, este necesar să se constate, pe de o parte, că normele dreptului german referitoare la contopirea pedepselor prevăzute la articolele 53-55 din StGB, invocate în litigiul principal, constituie „norme[...] de drept intern la impunerea sentințelor [a se citi «în materia stabilirii pedepselor»]”, în sensul articolului 3 alineatul (5) primul paragraf din decizia-cadru menționată. Astfel, aceste norme de drept german reglementează competența instanței penale de a pronunța o pedeapsă în caz de pluralitate de infracțiuni, indiferent dacă acestea fac obiectul unei proceduri unice sau al mai multor proceduri distincte.
- 60 Pe de altă parte, după cum se arată la punctul 54 din prezenta hotărâre, aplicarea acestor norme în ceea ce privește condamnările anterioare pronunțate în Franța ar împiedica instanța națională să pronunțe o pedeapsă care să poată fi executată în cadrul litigiului principal.
- 61 Prin urmare, în împrejurările din litigiul principal, faptul de a conferi condamnărilor anterioare pronunțate în Franța efecte echivalente cu cele conferite condamnărilor anterioare la nivel național „ar limita capacitatea judecătorului de a dispune o hotărâre [a se citi «ar limita competența judecătorului de a stabili o pedeapsă»] în noul proces”, în sensul articolului 3 alineatul (5) primul paragraf din Decizia-cadru 2008/675.
- 62 Din cele de mai sus rezultă că excepția stabilită de această dispoziție este aplicabilă în împrejurările din litigiul principal și are ca efect exonerarea instanței naționale de obligația de a conferi condamnărilor anterioare pronunțate în Franța efecte echivalente cu cele conferite condamnărilor la nivel național în conformitate cu normele referitoare la contopirea pedepselor prevăzute la articolele 53-55 din StGB.

- 63 O asemenea interpretare este de altfel susținută atât de contextul în care se înscrie articolul 3 din Decizia-cadru 2008/675, cât și de obiectivele urmărite de articolul 3 alineatul (5) din această decizie-cadru.
- 64 În ceea ce privește contextul în care se înscrie articolul 3 din Decizia-cadru 2008/675, trebuie amintit că, potrivit considerentului (5) al acesteia, decizia-cadru nu urmărește să armonizeze consecințele conferite de diferitele legislații naționale existenței unor condamnări anterioare. Din considerentul (3) al acesteia rezultă de asemenea că decizia-cadru menționată se limitează să stabilească o obligație minimă a statelor membre de a ține seama în cadrul unui nou proces penal de condamnările pronunțate în alte state membre.
- 65 În plus, potrivit considerentului (13) al Deciziei-cadru 2008/675, aceasta respectă diversitatea soluțiilor și a procedurilor interne necesare pentru a lua în considerare o condamnare anterioară pronunțată într-un alt stat membru. Astfel, această decizie-cadru contribuie la constituirea unui spațiu de libertate, securitate și justiție în cadrul Uniunii, cu respectarea diferitelor sisteme și tradiții juridice ale statelor membre, conform articolului 67 alineatul (1) TFUE.
- 66 Prin urmare, principiul asimilării condamnărilor anterioare pronunțate într-un alt stat membru, stabilit la articolul 3 alineatul (1) din această decizie-cadru, trebuie conciliat cu necesitatea de a respecta diversitatea tradițiilor și a sistemelor penale ale statelor membre. Astfel cum se precizează în considerentul (8) al deciziei-cadru menționate, trebuie să se evite numai „pe cât posibil” ca persoana în cauză să fie tratată mai puțin favorabil decât dacă respectiva condamnare anterioară ar fi fost o condamnare pronunțată la nivel național.
- 67 În ceea ce privește obiectivul urmărit de articolul 3 alineatul (5) din Decizia-cadru 2008/675, reiese în mod explicit din modul de redactare a acestuia că această dispoziție urmărește să protejeze „capacitatea judecătorului de a dispune o hotărâre [a se citi «competența judecătorului de a stabili o pedeapsă»]” pentru a sancționa o infracțiune săvârșită pe teritoriul național înaintea pronunțării sau a executării condamnărilor pronunțate într-un alt stat membru.
- 68 Astfel cum susțin în esență Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof (procurorul general de pe lângă Curtea Federală de Justiție) și Comisia Europeană, într-un context caracterizat de diversitatea tradițiilor și a sistemelor penale ale statelor membre, în special în ceea ce privește grilele de pedepse și modalitățile de executare a acestora, nu este exclus ca luarea în considerare a condamnărilor pronunțate într-un alt stat membru să poată împiedica aplicarea unei pedepse care să poată fi executată, în vederea sancționării unei infracțiuni săvârșite pe teritoriul statului membru în cauză înainte chiar ca aceste condamnări să fi fost pronunțate sau executate.
- 69 În speță, din explicațiile furnizate de instanța de trimitere reiese că, în contextul litigiului principal, faptul de a recunoaște condamnărilor anterioare pronunțate în Franța efecte echivalente ce cele conferite condamnărilor pronunțate la nivel național, în cadrul contopirii *a posteriori* a pedepselor prevăzute la articolul 55 alineatul 1 din StGB, ar împiedica aplicarea unei pedepse care să poată fi executată pentru fapte de viol în formă agravată săvârșite în Germania înainte ca aceste condamnări să fi fost pronunțate.
- 70 Or, obiectivul urmărit de articolul 3 alineatul (5) primul paragraf din Decizia-cadru 2008/675 constă tocmai în protejarea competenței instanțelor naționale de a aplica o pedeapsă într-o asemenea situație, cu respectarea diversității tradițiilor și a sistemelor penale ale statelor

membre, exonerându-le pe acestea din urmă de obligația de a asimila condamnările anterioare pronunțate într-un alt stat membru cu condamnările anterioare pronunțate la nivel național, prevăzută la articolul 3 alineatul (1) din această decizie-cadru.

- 71 Mai trebuie precizat că nimic nu interzice însă statelor membre să confere condamnărilor pronunțate într-un alt stat membru efecte echivalente cu cele conferite condamnărilor pronunțate la nivel național în situația prevăzută la articolul 3 alineatul (5) primul paragraf din Decizia-cadru 2008/675. După cum se precizează în considerentul (3) al acesteia, decizia-cadru menționată urmărește să stabilească o obligație minimă de a lua în considerare condamnările pronunțate în alte state membre, așa încât statele membre rămân libere să ia în considerare aceste condamnări în situațiile în care nu au obligația de a proceda astfel în temeiul deciziei-cadru.
- 72 Având în vedere cele ce precedă, este necesar să se răspundă la prima întrebare că articolul 3 alineatele (1) și (5) din Decizia-cadru 2008/675 trebuie interpretat în sensul că un stat membru nu este obligat, în cadrul unei proceduri penale inițiate împotriva unei persoane, să confere condamnărilor anterioare pronunțate într-un alt stat membru împotriva acestei persoane și pentru fapte diferite efecte echivalente cu cele conferite condamnărilor anterioare pronunțate la nivel național, în conformitate cu normele dreptului național aplicabil referitoare la contopirea pedepselor, atunci când, pe de o parte, infracțiunea aflată la originea procedurii respective a fost săvârșită înainte de pronunțarea acestor condamnări anterioare și, pe de altă parte, luarea în considerare a condamnărilor anterioare menționate în conformitate cu normele de drept național în cauză ar împiedica instanța națională sesizată cu procedura respectivă să pronunțe împotriva persoanei în cauză o pedeapsă care să poată fi executată.

Cu privire la a doua întrebare

- 73 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 3 alineatul (5) al doilea paragraf din Decizia-cadru 2008/675 trebuie interpretat în sensul că luarea în considerare a condamnărilor anterioare pronunțate într-un alt stat membru, în sensul acestei dispoziții, impune instanței naționale să identifice și să motiveze în mod concret dezavantajul rezultat din imposibilitatea de a dispune contopirea *a posteriori* a pedepselor care este prevăzută pentru condamnările anterioare pronunțate la nivel național.
- 74 Din modul de redactare a acestei dispoziții rezultă că, în orice procedură penală care intră sub incidența excepției prevăzute la articolul 3 alineatul (5) primul paragraf din această decizie-cadru, statele membre trebuie să se asigure că „instanțele de judecată pot să ia în considerare într-un alt mod condamnările anterioare pronunțate în alte state membre”.
- 75 Pentru a îndeplini această obligație, este suficient ca statele membre să prevadă, cu respectarea dreptului Uniunii și a obiectivelor urmărite de decizia-cadru menționată, o posibilitate a instanțelor lor naționale de a ține seama într-un alt mod de condamnările anterioare pronunțate în alte state membre.
- 76 În schimb, din această dispoziție nu poate fi dedusă nicio obligație în ceea ce privește modalitățile concrete, de drept material sau procesual, care ar trebui respectate de instanțele naționale atunci când țin efectiv seama de condamnările anterioare pronunțate în alte state membre.

- 77 În lipsa unor precizări mai ample în dispozițiile Deciziei-cadru 2008/675, este necesar să se constate că aceasta lasă statelor membre o marjă de apreciere în ceea ce privește modalitățile concrete de punere în aplicare a posibilității instanțelor naționale de a ține seama de condamnările anterioare pronunțate în alte state membre în temeiul articolului 3 alineatul (5) al doilea paragraf din această decizie-cadru.
- 78 În consecință, din articolul 3 alineatul (5) al doilea paragraf din Decizia-cadru 2008/675 nu se poate deduce o obligație a instanței de fond de a efectua, în împrejurările din litigiul principal, o cuantificare a dezavantajului rezultat din imposibilitatea de a aplica normele naționale referitoare la contopirea pedepselor prevăzute pentru condamnările pronunțate la nivel național și de a acorda ulterior o reducere de pedeapsă întemeiată pe acest calcul.
- 79 Astfel cum a subliniat domnul avocat general la punctele 85 și 86 din concluzii, singura cerință care poate fi dedusă din această dispoziție privește existența unei posibilități a instanțelor naționale de a lua în considerare condamnările anterioare pronunțate în alte state membre, fără însă ca modalitățile concrete ale acestei luări în considerare să fi fost stabilite de legiuitorul Uniunii.
- 80 În speță, din cererea de decizie preliminară rezultă că Landgericht Freiburg im Breisgau (Tribunalul Regional din Freiburg im Breisgau) a ținut efectiv seama de condamnările anterioare pronunțate în Franța. Astfel, în hotărârea sa din 21 februarie 2022, această instanță a acordat, „cu titlu compensatoriu”, o reducere de pedeapsă cu un an a unei pedepse inițiale cu închisoarea de șapte ani, pentru a ține seama de imposibilitatea de a efectua o contopire *a posteriori* a pedepselor cu condamnările pronunțate în Franța.
- 81 Având în vedere cele ce precedă, este necesar să se răspundă la a doua întrebare că articolul 3 alineatul (5) al doilea paragraf din Decizia-cadru 2008/675 trebuie interpretat în sensul că luarea în considerare a condamnărilor anterioare pronunțate într-un alt stat membru, în sensul acestei dispoziții, nu impune instanței naționale să identifice și să motiveze în mod concret dezavantajul rezultat din imposibilitatea de a dispune contopirea *a posteriori* a pedepselor care este prevăzută pentru condamnările anterioare pronunțate la nivel național.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 82 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

- 1) Articolul 3 alineatele (1) și (5) din Decizia-cadru 2008/675/JAI a Consiliului din 24 iulie 2008 privind luarea în considerare a condamnărilor în statele membre ale Uniunii Europene în cadrul unui nou proces penal**

trebuie interpretat în sensul că

un stat membru nu este obligat, în cadrul unei proceduri penale inițiate împotriva unei persoane, să confere condamnărilor anterioare pronunțate într-un alt stat membru

împotriva acestei persoane și pentru fapte diferite efecte echivalente cu cele conferite condamnărilor pronunțate anterior la nivel național, în conformitate cu normele dreptului național aplicabil referitoare la contopirea pedepselor, atunci când, pe de o parte, infracțiunea aflată la originea procedurii respective a fost săvârșită înainte de pronunțarea acestor condamnări anterioare și, pe de altă parte, luarea în considerare a condamnărilor anterioare menționate în conformitate cu normele de drept național în cauză ar împiedica instanța națională sesizată cu procedura respectivă să pronunțe împotriva persoanei în cauză o pedeapsă care să poată fi executată.

2) Articolul 3 alineatul (5) al doilea paragraf din Decizia-cadru 2008/675

trebuie interpretat în sensul că

luarea în considerare a condamnărilor anterioare pronunțate într-un alt stat membru, în sensul acestei dispoziții, nu impune instanței naționale să identifice și să motiveze în mod concret dezavantajul rezultat din imposibilitatea de a dispune contopirea *a posteriori* a pedepselor care este prevăzută pentru condamnările anterioare pronunțate la nivel național.

Semnături